

Nemoc z povolání

Pro platnost výpovědi z pracovního poměru podle ustanovení § 52 písm. e) [popř. písm. d)] zák. práce je určující objektivní zjištění, že zaměstnanec nebyl ke dni doručení výpovědi z pracovního poměru schopen z příčiny dlouhodobé pracovní nezpůsobilosti [z důvodu obecného onemocnění (pro výpovědní důvod podle ustanovení § 52 písm. e) zák. práce) nebo z důvodu následků pracovního úrazu či nemoci z povolání nebo ohrožení touto nemocí (pro výpovědní důvod podle ustanovení § 52 písm. d) zák. práce)] výkonu práce podle pracovní smlouvy, a to bez ohledu na závěry lékařského posudku, který byl k doložení existence výpovědního důvodu zaměstnavatelem použit, anebo (dokonce) bez ohledu na závěry rozhodnutí, vydaného v přezkumném řízení podle ustanovení § 46 zákona č. [373/2011](#) Sb., o specifických zdravotních službách nebo ustanovení § 47 zákona č. [373/2011](#) Sb., o specifických zdravotních službách.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 21 Cdo 2964/2021-305 ze dne 25.5.2022)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně R. J., narozené dne XY, bytem ve XY, zastoupené JUDr. I.V., MBA, advokátkou se sídlem v B., proti žalované MAHLE Behr Ostrava s.r.o. se sídlem v M., zastoupené Mgr. P.P., advokátem se sídlem ve V., o určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru, vedené u Okresního soudu v Novém Jičíně pod sp. zn. 6 C 363/2017, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. května 2021, č. j. 16 Co 79/2021-278, tak, že dovolání žalobkyně proti rozsudku krajského soudu v části, ve které bylo rozhodnuto o náhradě nákladů odvolacího řízení, se odmítá.

Z odůvodnění:

1. Dopisem ze dne 30. 8. 2017, který žalobkyně převzala téhož dne, žalovaná sdělila žalobkyni, že jí dává výpověď z pracovního poměru podle § 52 písm. e) zákoníku práce, neboť podle lékařského posudku MUDr. T.V. ze dne 24. 8. 2017 dlouhodobě ztratila způsobilost vykonávat dosavadní práci.
2. Žalobkyně se žalobou podanou dne 22. 12. 2017 domáhala, aby bylo určeno, že uvedené rozvázání pracovního poměru výpovědí je neplatné. Žalobu zdůvodnila zejména tím, že u žalované pracovala na základě pracovní smlouvy ze dne 15. 2. 2010 jako výrobní dělník, že lékařský posudek neobsahuje zdůvodnění toho, co je příčinou její údajné nezpůsobilosti konat dosavadní práci a není to specifikováno ani ve výpovědi. Není tedy zřejmé, z jakých důvodů je žalobkyně dlouhodobě nezpůsobilá k výkonu dané práce, a je proto možno zaměnit výpovědní důvody dle § 52 písm. d) a písm. e) zákoníku práce. Žalobkyně se podrobila vyšetření a byl jí vydán lékařský posudek o uznání nemoci z povolání, a to dne 4. 12. 2017, z něhož vyplývá, že u žalobkyně byla shledána nemoc z povolání.
3. Žalovaná navrhl, aby byla žaloba zamítnuta. Uvedla, že žalobkyně na základě mimořádné prohlídky vzhledem ke zdravotnímu stavu pozbyla dlouhodobě zdravotní způsobilost vykonávat dosavadní práci a že je zcela v pořádku, je-li v lékařském posudku uvedena pouze dlouhodobá ztráta pracovní způsobilosti, aniž by v posudku musela být uvedena konkrétní diagnóza a popis zdravotního stavu. Důvod výpovědi byl zcela jasně a srozumitelně ve výpovědi vyjádřen s odkazem na zákonné ustanovení § 52 písm. e) zákoníku práce.

4. Okresní soud v Novém Jičíně rozsudkem ze dne 20. 1. 2021, č. j. 6 C 363/2017-252, žalobu na

určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru ze dne 30. 8. 2017 zamítl (výrok I.), a rozhodl, že žalobkyně je povinna zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení 57.980,- Kč k rukám advokáta Mgr. P.P. (výrok II.) a že žalobkyně je povinna zaplatit České republice na nákladech řízení částku 31.670,- Kč (výrok III.). Dovedil, že po vyhotovení lékařského posudku o zdravotní způsobilosti k práci dne 24. 8. 2017 MUDr. T.V. rozvázala žalovaná s žalobkyní pracovní poměr výpovědí podle § 52 písm. e) zákoníku práce, a to pro dlouhodobou zdravotní nezpůsobilost, že dne 4. 12. 2017 byla žalobkyni uznána nemoc z povolání ke dni 4. 9. 2017, žalobkyni byl rovněž vydán posudek o invaliditě se vznikem invalidity ke dni 24. 7. 2017, a to z důvodu asthma bronchiale, syndrom karpálního tunelu a stav po dekompresi nervu mediánu vpravo. Ze znaleckých posudků MUDr. M.K. a MUDr. J.B. dospěl k závěru, že žalobkyně ke dni 30. 8. 2017 nebyla schopna vykonávat práci výrobního dělníka (práce operátorky výroby na pracovišti paint flux a na vstříkovně plastů) pro nemoci obecné povahy, a to postižení pravé horní končetiny – syndrom karpálního tunelu vpravo a průduškové astma. Nemoc z povolání u ní byla zjištěna až 4. 9. 2017. Soud prvního stupně uzavřel, že ke dni doručení výpovědi z pracovního poměru (30. 8. 2017) žalobkyně nebyla prokazatelně schopna pro obecné choroby vykonávat dosavadní práci, a výpověď jí byla dána v souladu s právními předpisy.

5. K odvolání žalobkyně Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 11. 5. 2021, č. j. 16 Co 79/2021-278, rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé potvrdil (výrok I.), ve výroku II. a III. ho změnil tak, že žalované a České republice se právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně nepřiznává (výrok II.), a rozhodl, že žalobkyně je povinna zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení 5.000,- Kč k rukám advokáta Mgr. P.P. (výrok III.). Odvolací soud z doplněného dokazování zjistil, že žalobkyně byla dne 12. 5. 2017 vyšetřena ve Fakultní nemocnici v Ostravě se závěrem, že trpí na středně těžké asthma bronchiale, které vzniklo v roce 2013 akutní atakou dušnosti a kašle na pracovišti, a že Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje k žádosti Fakultní nemocnice v Ostravě svolala jednání k ověření podmínek výkonu práce v provozovně žalované dne 27. 7. 2017. Dovedil, že vymezení výpovědního důvodu je dostatečné s ohledem na odkaz na ustanovení § 52 písm. e) zákoníku práce ve výpovědi, konstatování dlouhodobé zdravotní nezpůsobilosti a odkaz na lékařský posudek MUDr. T.V. ze dne 24. 8. 2017. V řízení bylo prokázáno, že žalobkyně nebyla ke dni 30. 8. 2017 schopna pracovat jako operátor výroby na pracovišti vstříkovna plastů pro obecná onemocnění (postižení pravé horní končetiny a průduškové astma), že dne 4. 12. 2017 byl vydán lékařský posudek o uznání nemoci z povolání žalobkyně – asthma bronchiale středně těžké, s datem zjištění nemoci ke dni 4. 9. 2017. Dospěl k závěru, že v posuzované věci bylo datum zjištění nemoci z povolání určeno v lékařském posudku na 4. 9. 2017, že tyto závěry jsou v souladu se znaleckým posudkem MUDr. J.B., který rozlišoval obecné onemocnění – průduškové astma a chorobu z povolání – průduškové astma alergické vyvolané kontaktem s fluxem s tím, že tyto dvě choroby se nevyklučují. Zdravotní potíže žalobkyně v souvislosti s prací nebyly podle znalce způsobeny prachem z pracovního prostředí, ale pouze stykem s látkou flux, což bylo prokázáno právě až 4. 9. 2017. Protože nebylo prokázáno, že by u žalobkyně byla k okamžiku výpovědi zjištěna nemoc z povolání, nezabýval se již odvolací soud otázkou, zda v případě souběhu pracovní nezpůsobilosti jak pro obecné onemocnění, tak pro nemoc z povolání, má přednost výpověď podle § 52 písm. d) zákoníku práce. Má-li žalobkyně za to, že jí v důsledku protiprávního jednání žalované vznikla újma související s pozdním zjištěním nemoci z povolání, je třeba případnou reparaci této újmy řešit podle ustanovení o odpovědnosti za škodu.

6. Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání, a to výslovně proti výroků I. a III. Namítá, že odvolací soud nesprávně posoudil otázky hmotného práva, „k jakému okamžiku vzniká nemoc z povolání“, zda „je zaměstnavatel povinen vyčkat ukončení šetření zaměstnance o nemoci z povolání při důvodném podezření, že u zaměstnance nemoc z povolání vznikla“, zda „je zaměstnanec chráněn proti výpovědi v době, kdy probíhá šetření o uznání nemoci z povolání, pokud již ošetřující lékař odeslal zaměstnance k poskytovateli, u něhož na základě odborného vyšetření vzniklo důvodné

podezření na nemoc z povolání (je zakázáno, aby za této situace zaměstnavatel k výpovědi přistoupil)“, a „je zaměstnavatel povinen při souběhu výpovědních důvodů přistoupit k výpovědi z důvodu, který je pro zaměstnance příznivější“, které nebyly v rozhodovací praxi dovolacího soudu vyřešeny, a otázku „požadavku na uvedení ve výpovědi těch skutečností, v nichž účastník spatřuje naplnění zákonného důvodu tak, aby nemohly vzniknout pochybnosti, ze kterého důvodu se výpověď dává“, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od rozhodovací praxe dovolacího soudu. Dovolatelka je přesvědčena, že skutečným důvodem výpovědi, kterou jí žalovaná dala dne 30. 8. 2017, byla nemoc z povolání, která se u ní projevila. Žalobkyně podstoupila lékařské vyšetření pouhé čtyři dny poté, co jí žalovaná dala výpověď, v té době již probíhalo několikaměsíční šetření, zda nemoc z povolání u žalobkyně vznikla. Ze znaleckých posudků vyplývá, že nemoc z povolání u ní vznikla mnohem dříve, než k 4. 9. 2017. Žalovaná byla seznámena s tím, že u žalobkyně je dáno podezření na onemocnění nemocí z povolání, a to nejpozději v okamžiku, kdy dne 27. 7. 2017 na jejím pracovišti proběhl odběr vzorků látek, se kterými žalobkyně přicházela do styku. V okamžiku, kdy u zaměstnavatele dochází k odběru potřebných vzorků, je již proces zjišťování nemoci z povolání v pokročilé fázi. V dané situaci (kdy je šetření ohledně zjišťování nemoci z povolání v pokročilé fázi, kdy může nemoc z povolání u zaměstnance již existovat) má být za použití analogie legis (§ 53 zákoníku práce) zaměstnanec chráněn prostřednictvím institutu ochranné doby, a to od okamžiku, kdy je lékařem konstatováno důvodné podezření na nemoc z povolání. To až do doby, kdy bude vydán posudek o (ne)zjištění nemoci z povolání. Nemá-li být ochrana zaměstnanci poskytnuta podle § 53 zákoníku práce za použití analogie, je na místě zaměstnancovo postavení chránit dle zásady zvláštní zákonné ochrany postavení zaměstnance podle § 1a písm. a) zákoníku práce jakožto slabší strany. V řízení bylo prokázáno, že na straně žalobkyně bylo přítomno i obecné onemocnění, pro které dlouhodobě ztratila zdravotní způsobilost, pak byl ve věci dán souběh výpovědních důvodů, jak pro nemoc z povolání, tak pro obecné onemocnění. V takovém případě má zaměstnavatel přistoupit k výpovědi z důvodu, který je pro zaměstnance výhodnější - výpověď pro nemoc z povolání. Dále namítla, že důvod výpovědi nebyl dostatečně skutkově vymezen, proto na základě nejasného projevu vůle žalované je možno zaměnit výpovědní důvody dle § 52 písm. d) a písm. e) zákoníku práce. Skutkové vymezení výpovědního důvodu musí být natolik podrobné, aby nevyvolávalo pochybnosti (zejména z pohledu jeho určitosti nebo srozumitelnosti), jaký důvod byl za účelem rozvázání pracovního poměru výpovědí uplatněn. Domnívá se, že výpověď je neurčitá a proto neplatná. Navrhla, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu v napadených výrocích I. a III. zrušil a aby věc vrátil v tomto rozsahu k dalšímu řízení.

7. Žalovaná navrhl, aby dovolací soud odmítl dovolání žalobkyně jako nedůvodné.

8. Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) projednal dovolání žalobkyně podle zákona č. [99/1963 Sb.](#), občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

9. Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

10. Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237 o. s. ř.).

11. Z obsahu dovolání vyplývá, že žalobkyně napadla rozsudek odvolacího soudu „ve výroku I. a III.“

(tedy i ve výroku o náhradě nákladů odvolacího řízení); dovolací soud z části dovolání (jak bylo specifikováno ve výroku tohoto rozsudku) podle ustanovení § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítl, protože směřuje proti výroku, proti němuž není dovolání přípustné [§ 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř.].

12. Přípustnost dovolání nezakládá námitka nedostatečného skutkového vymezení výpovědního důvodu ve výpovědi ze dne 30. 8. 2017 [námitka formulovaná pod písm. D) obsahu dovolání], neboť namítaná otázka byla odvolacím soudem vyřešena v souladu s ustálenou judikaturou dovolacího soudu. Dovolací soud dovodil, že ode dne 1. 4. 2012 (na rozdíl od předešlé právní úpravy) zaměstnavatel může platně přistoupit k výpovědi podle ustanovení § 52 písm. e) zákoníku práce, i když nemá k dispozici řádné posouzení zdravotního stavu zaměstnance lékařem, musí však v průběhu řízení prokázat, že zaměstnanec skutečně vzhledem ke svému zdravotnímu stavu pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost. Nelze proto jen z toho, že lékařský posudek, na který se zaměstnavatel odvolává ve výpovědi, náležitě nerozlišuje, zda důvod výpovědi spočívá v neschopnosti zaměstnance konat práci pro pracovní úraz, onemocnění nemocí z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí, anebo v jeho neschopnosti konat práci pro tzv. obecné onemocnění, dovozovat, že výpověď z pracovního poměru daná zaměstnanci podle ustanovení § 52 písm. e) zákoníku práce je neplatná z důvodu její neurčitosti, jestliže z obsahu (textu) samotné výpovědi je zřejmé, v čem spočívá její důvod (srov. též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2018, sp. zn. 21 Cdo 3825/2018; tyto závěry byly aprobovány i ve vztahu k posouzení výpovědi v naprosto totožném znění jako v této věci v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6. 4. 2021, sp. zn. 21 Cdo 3829/2020).

13. Přípustnost dovolání nezakládá ani námitka, „zda je zaměstnavatel povinen při souběhu výpovědních důvodů přistoupit k výpovědi z důvodu, který je pro zaměstnance příznivější“ [námitka formulovaná pod písm. E) obsahu dovolání], neboť na skutkovém zjištění o „souběhu výpovědních důvodů“ není rozhodnutí odvolacího soudu založeno [odvolací soud neshledal, že by ke dni doručení výpovědi žalobkyni byly zjištěny takové skutkové okolnosti, které by zakládaly výpovědní důvod podle ustanovení § 52 písm. d) zákoníku práce].

14. Rozhodnutí odvolacího soudu však bezprostředně závisí na vyřešení otázky hmotného práva, formulované dovolatelkou obsahově pod body A) až C) obsahu dovolání, a to otázky významu stanovení data „zjištění nemoci z povolání“ v posudku o zdravotní způsobilosti zaměstnance pro účely zjištění splnění podmínek pro rozvázání pracovního poměru výpovědí podle ustanovení § 52 písm. d) zákoníku práce, která nebyla doposud v rozhodovací praxi dovolacího soudu ve všech souvislostech vyřešena, a proto je dovolání přípustné.

15. Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), Nejvyšší soud České republiky dospěl k závěru, že dovolání je ve věci samé důvodné.

16. Z hlediska skutkového stavu bylo zjištěno, že žalobkyně pracovala u žalované na podkladě pracovní smlouvy ze dne 15. 2. 2010 jako výrobní dělník, že dne 24. 8. 2017 vydal MUDr. T.V. lékařský posudek o zdravotní způsobilosti k práci s výsledkem, že žalobkyně na základě mimořádné prohlídky vzhledem ke zdravotnímu stavu pozbyla dlouhodobě zdravotní způsobilost, že dne 30. 8. 2017 žalovaná rozvázala s žalobkyní pracovní poměr výpovědí z důvodu ustanovení § 52 písm. e) zákoníku práce, že dne 4. 12. 2017 vypracovala MUDr. Z.H. (oddělení pracovního a preventivního lékařství Fakultní nemocnice Ostrava) lékařský posudek o uznání nemoci z povolání (asthma bronchiale středně těžká), kdy datum zjištění nemoci z povolání bylo stanoveno na den 4. 9. 2017. Ze znaleckého posudku MUDr. J.B. vyplynulo, že žalobkyně byla dne 29. 8. 2017 vyšetřena na oddělení pracovního a preventivního lékařství Fakultní nemocnice Ostrava, kdy byl proveden „bronchoprovokační test“ s prachem z pracovního prostředí (4 hodiny) s výsledkem „test negativní“, dále měla být žalobkyně vyšetřena na témže pracovišti s výsledkem „expozice fluxu v laboratorních podmínkách“, test hodnocen jako pozitivní. Podle znalce „zdravotní potíže v souvislosti s prací tedy

nebyly způsobeny prachem z pracovního prostředí, ale pouze stykem s látkou Flux, což bylo prokázáno až 4. 9. 2017“.

17. Projednávanou věc je třeba i v současné době – vzhledem k tomu, že výpověď z pracovního poměru byla žalobkyni předána dne 30. 8. 2017 – posuzovat podle zákona č. [262/2006](#) Sb., zákoníku práce, ve znění účinném do 29. 9. 2017, tj. přede dnem, než nabyl účinnosti zákon č. [292/2017](#) Sb., kterým se mění zákon č. [114/1995](#) Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [262/2006](#) Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zák. práce“), zákona č. [373/2011](#) Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoSZS“), a podle vyhlášky č. [104/2012](#) Sb., o stanovení bližších požadavků na postup při posuzování a uznávání nemocí z povolání a okruh osob, kterým se předává lékařský posudek o nemoci z povolání, podmínky, za nichž nemoc nelze nadále uznat za nemoc z povolání, a náležitosti lékařského posudku (vyhláška o posuzování nemocí z povolání), dále jen „vyhláška“.

18. Podle ustanovení § 52 zák. práce zaměstnavatel může dát zaměstnanci výpověď jen z těchto důvodů:

d) nesmí-li zaměstnanec podle lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb nebo rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, dále konat dosavadní práci pro pracovní úraz, onemocnění nemocí z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí, anebo dosáhl-li na pracovišti určeném rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví nejvyšší přípustné expozice,

e) pozbyl-li zaměstnanec vzhledem ke svému zdravotnímu stavu podle lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb nebo rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, dlouhodobě zdravotní způsobilost.

Podle ustanovení § 4 písm. c) bod 1. vyhlášky posudek o nemoci z povolání obsahuje datum zjištění nemoci, kterým je den vyšetření, při kterém bylo poprvé prokázáno onemocnění uznané později za nemoc z povolání, a to ve stupni závažnosti poruchy, pokud je stanoven nařízením vlády.

19. Je správný závěr odvolacího soudu, že otázku splnění podmínek platnosti výpovědi z pracovního poměru je třeba zkoumat ke dni účinnosti této výpovědi, tedy ke dni jejího doručení, neboť platnost právních jednání (včetně právních jednání učiněných podle pracovněprávních předpisů) je třeba posuzovat k okamžiku a se zřetelem na okolnosti, kdy bylo právní jednání učiněno. Tuto zásadu soud uplatňuje i při posuzování platnosti právních jednání směřujících k rozvázání pracovního poměru (dohody, výpovědi, okamžitého zrušení, zrušení ve zkušební době) [srov. například odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 15. 2. 2005, sp. zn. 21 Cdo 1573/2004, uveřejněného v časopise Soudní judikatura pod publikačním číslem 59/2005, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 12. 1997, sp. zn. 2 Cdon 829/97, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod publikačním číslem 54/1998, nebo rozsudek býv. Nejvyššího soudu ČSR ze dne 28. 12. 1986, sp. zn. 1 Cz 34/86, uveřejněný v Bulletinu Nejvyššího soudu ČSR pod č. 28, roč. 1987].

20. V rozsudku ze dne 4. 10. 2011, sp. zn. 21 Cdo 2785/2010, který byl uveřejněn v časopise Soudní judikatura pod publikačním číslem 34/2012, Nejvyšší soud dospěl (mimo jiné) k závěru, že k výpovědi z pracovního poměru podle ustanovení § 52 písm. e) zák. práce smí zaměstnavatel – jak vyplývá z jeho znění – přistoupit, jen jestliže zaměstnanec vzhledem ke svému zdravotnímu stavu, který nebyl způsoben pracovním úrazem, nemocí z povolání nebo ohrožením nemocí z povolání, pozbyl dlouhodobě způsobilosti konat dále dosavadní práci. Z uvedeného tak vyplývá, že výpovědní důvod podle ustanovení § 52 písm. e) zák. práce je naplněn jen tehdy, jestliže nezpůsobilost zaměstnance pro svůj nepříznivý zdravotní stav konat dosavadní práci není následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, popř. ohrožení nemocí z povolání.

21. V rozsudku ze dne 29. 1. 2016, sp. zn. 21 Cdo 1804/2015, který byl uveřejněn ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod publikačním číslem 42/2017, dovolací soud vyslovil závěr, že při zkoumání, zda byl naplněn výpovědní důvod podle § 52 písm. e) zák. práce, může soud v řízení o určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru výpovědí vycházet (jen) z lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb (z rozhodnutí příslušného správního orgánu, které lékařský posudek přezkoumává) pouze tehdy, má-li všechny stanovené náležitosti a jestliže za řízení nevznikly žádné pochybnosti o jejich správnosti. V případě, že lékařský posudek (rozhodnutí příslušného orgánu, který lékařský posudek přezkoumává) nebude obsahovat všechny náležitosti nebo bude neurčitý či nesrozumitelný anebo že z postojů zaměstnance nebo zaměstnavatele nebo z jiných důvodů se objeví potřeba (znovu a náležitě) objasnit zaměstnancův zdravotní stav a příčiny jeho poškození, je třeba v příslušném soudním řízení otázku, zda zaměstnanec pozbyl vzhledem ke svému zdravotnímu stavu dlouhodobě zdravotní způsobilost, vyřešit (postavit najisto) dokazováním, provedeným zejména prostřednictvím znaleckých posudků. Uvedené současně znamená, že výpověď zaměstnavatele z pracovního poměru daná zaměstnanci podle § 52 písm. e) zákoníku práce není neplatným pracovněprávním úkonem jen proto, že zaměstnavatel přistoupil k výpovědi pro dlouhodobou zdravotní nezpůsobilost zaměstnance, aniž by měl rozvázání pracovního poměru podložené (řádným a účinným) lékařským posudkem, popřípadě rozhodnutím správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává; uplatní-li zaměstnanec žalobou u soudu neplatnost takového rozvázání pracovního poměru (§ 72 zák. práce), soud může shledat výpověď neplatnou, jen jestliže zaměstnavatel dokazováním (zejména znaleckými posudky) neprokáže, že zaměstnanec vzhledem ke svému zdravotnímu stavu pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost. Ode dne 1. 4. 2012 (na rozdíl od předešlé právní úpravy) zaměstnavatel může platně přistoupit k výpovědi podle ustanovení § 52 písm. e) zák. práce, i když nemá k dispozici řádné posouzení zdravotního stavu zaměstnance lékařem, musí však v průběhu řízení prokázat, že zaměstnanec skutečně vzhledem ke svému zdravotnímu stavu pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost. Nelze proto jen z toho, že lékařský posudek, na který se zaměstnavatel odvolává ve výpovědi, náležitě nerozlišuje, zda důvod výpovědi spočívá v neschopnosti zaměstnance konat práci pro pracovní úraz, onemocnění nemocí z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí, anebo v jeho neschopnosti konat práci pro tzv. obecné onemocnění, dovozovat, že výpověď z pracovního poměru daná zaměstnanci podle ustanovení § 52 písm. e) zák. práce je neplatná z důvodu její neurčitosti, jestliže z obsahu (textu) samotné výpovědi je – tak jako tomu bylo v projednávané věci – zřejmé, v čem spočívá její důvod (srov. též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 10. 2018, sp. zn. 21 Cdo 3825/2018).

22. Z uvedeného vyplývá, že pro platnost výpovědi z pracovního poměru podle ustanovení § 52 písm. e) [popř. písm. d)] zák. práce je určující objektivní zjištění, že zaměstnanec nebyl ke dni doručení výpovědi z pracovního poměru schopen z příčiny dlouhodobé pracovní nezpůsobilosti [z důvodu obecného onemocnění (pro výpovědní důvod podle ustanovení § 52 písm. e) zák. práce) nebo z důvodu následků pracovního úrazu či nemoci z povolání nebo ohrožení touto nemocí (pro výpovědní důvod podle ustanovení § 52 písm. d) zák. práce)] výkonu práce podle pracovní smlouvy, a to bez ohledu na závěry lékařského posudku, který byl k doložení existence výpovědního důvodu zaměstnavatelem použit, anebo (dokonce) bez ohledu na závěry rozhodnutí, vydaného v přezkumném řízení podle ustanovení § 46 ZoSZS nebo ustanovení § 47 ZoSZS.

23. Byť z ustanovení § 4 písm. c) vyhlášky vyplývá, že (obligatorní) náležitostí lékařského posudku o uznání nemoci z povolání je i datum zjištění nemoci, kterým je den vyšetření, při kterém bylo poprvé prokázáno onemocnění uznané později za nemoc z povolání (jak tomu bylo ostatně i v této věci), není jeho uvedení pro závěr o (ne)existenci výpovědního důvodu podle ustanovení § 52 písm. d) zák. práce v době předcházející tomuto datu určující. Toto ustanovení vyhlášky stanoví jen jednu z více obsahových náležitostí lékařského posudku [srov. též ustanovení § 65 písm. e) ZoSZS], jejíž uvedení neznamená, že by se soud nemohl zabývat tím, zda zaměstnanec nemocí z povolání trpěl i v době před takto formálně uvedeným datem jejího zjištění.

24. V této věci odvolací soud vyšel sice správně (a v souladu se shora citovanou judikaturou) ze závěrů znaleckých posudků, které se k přednesené otázce vyjadřovaly, avšak přehlédl, že zejména znalec MUDr. Jan Boháč činí pro odvolací soud stěžejní závěr o významu zjištění (uznání) nemoci z povolání jako závěr právní (srov. str. 19 in fine posudku č. 463/44/2019); převzetí takového závěru bez dalšího soudem je nepřípustné (srovnej např. odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 3. 4. 2019, sp. zn. 24 Cdo 3404/2018). Znalec se však z odborného hlediska k problematice, zda žalobkyně skutečně již ke dni doručení výpovědi trpěla nemocí z povolání (asthma bronchiale středně těžká), vyjadřoval u jednání soudu prvního stupně, kde uvedl, že „...v případě, že by bylo provedeno měření dříve, byla by samozřejmě alergie zjištěna dříve a dříve by byla dána i nemoc z povolání...“, resp. Že „...ke změně zdravotního stavu za tyto čtyři dny [tedy mezi 30. 8. 2017 a 4. 9. 2017 (pozn. dovolacího soudu)]...podle dokumentace nedošlo...“ (srov. protokol o jednání před soudem prvního stupně ze dne 30. 9. 2020, číslo listu 213), což ostatně koresponduje s odbornými závěry oponentního znaleckého posudku znalce MUDr. Jiřího Chaloupky č. 34/2019 ze dne 23. 4. 2019 (číslo listu 124 a násl. spisu). K těmto odborným vyjádřením však odvolací soud při úvaze, zda žalobkyně ke dni doručení výpovědi nemocí z povolání trpěla, a zda nebyla schopna pro dlouhodobou pracovní nezpůsobilost z této příčiny vykonávat práci podle pracovní smlouvy, nepřihlédl, vycházející z nesprávného výkladu významu data zjištění nemoci z povolání ve smyslu ustanovení § 4 písm. c) vyhlášky jako určující skutečnosti pro účely posouzení existence výpovědního důvodu podle ustanovení § 52 písm. d) zák. práce.

25. Z postupu Fakultní nemocnice Ostrava, jakožto poskytovatele pracovnělékařských služeb, při vydání posudku o nemoci z povolání (srov. ustanovení § 61 a násl. ZoSZS) je zřejmé, že předmětem posouzení bylo zkoumání vlivu různých látek na zdravotní stav žalobkyně – při vyšetření dne 29. 8. 2017 (tedy ještě před doručením výpovědi z pracovního poměru žalobkyni) byl zkoumán vliv prachu z pracovního prostředí na zdravotní stav žalobkyně (s výsledkem negativním), a teprve při vyšetření dne 4. 9. 2017 (po doručení výpovědi z pracovního poměru žalobkyni) bylo provedeno vyšetření na vliv fluoxu při přímém kontaktu na zdravotní stav žalobkyně (tedy vyšetření pro stanovení skutečné příčiny – z hlediska podmínek vzniku nemoci z povolání - zdravotních potíží žalobkyně určující). Za uvedené situace sice nelze nic vytknout závěru zdravotního posudku Fakultní nemocnice Ostrava, že poprvé byly podmínky existence nemoci z povolání u žalobkyně zaznamenány až vyšetřením dne 4. 9. 2017 [a tedy z pohledu ustanovení § 4 písm. c) vyhlášky je třeba považovat za datum zjištění nemocí z povolání toto datum], avšak při zjištění, že při opačném pořadí provedení testů by byl závěr o datu zjištění nemocí z povolání taktéž opačný (tedy nemoc z povolání by byla zjištěna již 29. 8. 2017), nelze tento (byť formálně správný) závěr pro účely posouzení, zda žalobkyně ke dni doručení výpovědi trpěla či nikoliv nemocí z povolání, která byla příčinou dlouhodobé pracovní nezpůsobilosti žalobkyně, akceptovat.

26. Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu není správný. Protože nejsou podmínky pro zastavení dovolacího řízení, pro odmítnutí dovolání (v části směřující do výroku o věci samé), pro zamítnutí dovolání a ani pro změnu rozsudku odvolacího soudu, Nejvyšší soud České republiky tento rozsudek (včetně akcesorických výroků o nákladech řízení) zrušil (§ 243e odst. 1 o. s. ř.) a věc podle ustanovení § 243e odst. 2 věty první o. s. ř. vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Další články:

- [Jistota](#)

- [Insolvenční řízení](#)
- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)